

Gravid i malerfaget – Dine rettigheder som kommende forælder

MALERFORBUNDET

STORT TILLYKKE

Først og fremmest tillykke med, at du skal være forælder.

Vi har samlet de vigtigste regler om barsel, udbetaling af dagpenge ved barsel og forældreorlov i denne pjece.

Har du yderligere spørgsmål, så kontakt din lokale fagforening, som er klar til at hjælpe dig.

Folderen er delt op i følgende afsnit:

- Start med at give mester besked.
- Sørg for, at der er styr på arbejdsmiljøet.
- Graviditetsorlov, barselsorlov og fædreorlov – sådan er reglerne.
- Forældreorlov.
- Adoption og barselsorlov.
- Udbetaling af dagpenge ved barsel – Hvordan gør du, og hvad er reglerne?
- Gravid og fyret.
- Regler for lærlinge og skolepraktikelever.

Forskellige overenskomster – forskellige aftaler ved barsel

Malerforbundets medlemmer er omfattet af forskellige overenskomster, hvori der er forskellige aftaler for barsel. I din overenskomst vil det fremgå, hvilke særlige regler og rettigheder, der gælder for dig, hvis du skal på barsel.

I denne folder gennemgår vi reglerne fra overenskomsten med Danske Malermestre og Dansk Byggeri. Er du omfattet af en anden overenskomst, så tag fat i din tillidsrepræsentant eller din lokale fagforening. Her kan du få oplyst, hvad der står i din overenskomst om barsel.

START MED AT GIVE MESTER BESKED

Ifølge overenskomsten skal du hurtigst muligt og senest en måned efter, at din graviditet er konstateret, give din mester besked om det forventede fødselstidspunkt. Hvis du ikke gør det, mister du retten til at få suppleret dine barselsdagpenge.

Du kan på side 6 læse mere om dine muligheder for løn og barselsdagpenge, når du er gravid.

Hvis du skal til undersøgelse eller bliver syg under din graviditet

Du har ret til fravær fra arbejdet i forbindelse med forebyggende graviditetsundersøgelser, hvis de finder sted i arbejdstiden. Din mester skal udbetale dagpenge under fraværet. Din overenskomst giver dig desuden ret til en sats, der er højere end barselsdagpenge.

Hvis din læge vurderer, at der er særlig risiko for dig eller dit ufødte barn, kan du gå tidligere på orlov med barselsdagpenge. I visse tilfælde kan du blive hjemsendt med fuld løn. Se næste afsnit.

SØRG FOR, AT DER ER STYR PÅ ARBEJDSMILJØET

Når du er gravid, er det vigtigt, at du straks kontakter din mester. I skal sammen gennemgå de materialer og arbejdsprocesser, du arbejder med. Sammen skal I udarbejde en liste over de produkter, du kan blive udsat for på arbejdspladsen under graviditeten.

Vær opmærksom på, at selv blandt vandige produkter, der er kodet 00-1, er der materialer, som ikke er velegnede for gravide. Det er en fordel, hvis listen både indeholder produktnavne og kodenumre.

Ud fra gennemgangen skal I udarbejde en handlingsplan, kaldet arbejdspladsvurdering (APV), for dit arbejde under resten af graviditeten. Det er vigtigt, at I får det gjort, så du undgår arbejdsopgaver og materialer, der kan skade dig eller dit ufødte barn.

Arbejds miljøet er din mesters ansvar. Hvis din mester ikke kan tilbyde dig et arbejds miljø, der fysisk, kemisk og psykisk er ufarligt for dig eller dit ufødte barn, kan du ikke være på arbejdspladsen.

Din mester skal foretage alle rimelige tilpasninger af arbejds miljøet på din arbejdsplads, og hvis dette ikke er muligt, skal mester tilbyde omplacering.

Hvis din mester har forsøgt dette og det ikke er muligt, har mester ret til at hjemsende dig. Du vil så have ret til barseldagpenge. Vær opmærksom på, at din mester rent faktisk skal have forsøgt ovenstående, mester kan ikke blot skønne, at det ikke kan lade sig gøre.

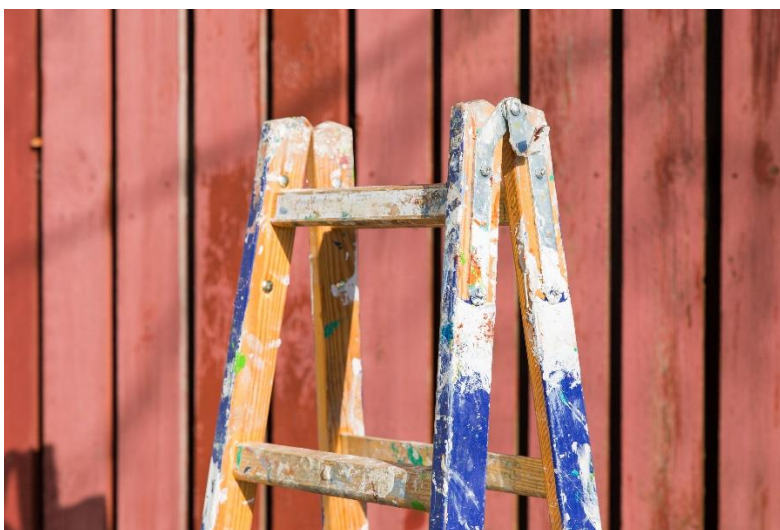
Hvis din mester ikke undersøger, om du kan få andre arbejdsopgaver, hvor du undgår sundhedsskadeligt arbejde, kan din mester også hjemsende dig. Du vil så have ret til fuld løn under hjemsendelsen.

Få hjælp fra Arbejdsmiljøhuset eller Arbejdsmedicinsk Klinik

Din mester kan kontakte Arbejdsmiljøhuset, som er autoriseret arbejdsmiljørådgiver. Arbejdsmiljøhuset kan vurdere de materialer, I anvender i firmaet. Det er gratis, hvis firmaet er organiseret i Danske Malermestre. Efterfølgende vil både du og din arbejdsgiver få tilsendt en arbejdspladsvurdering fra Arbejdsmiljøhuset.

Indtil Arbejdsmiljøhuset har godkendt produktlisten, skal du være yderst påpasselig. Det er dog muligt at få en foreløbig vurdering af de materialer, du kan blive udsat for i den nærmeste fremtid. Arbejdsmiljøhuset kan derudover hjælpe dig med spørgsmål om løft, fysisk belastning og pauser.

Hvis din mester ikke bruger Arbejdsmiljøhuset, eller der er behov for en vurdering fra en læge, kan du blive henvist til Arbejdsmedicinsk Klinik. Både din læge, din fagforening og Arbejdsmiljøhuset kan henvise dig til den nærmeste klinik.

GRAVIDITETSORLOV, BARSELSORLOV OG FÆDREORLOV – SÅDAN ER REGLERNE

Når I får jeres barn, er der flere muligheder for at tage orlov.

I skemaet her kan du se, hvordan det er muligt at fordele orloven:

Graviditetsorlov

Fra fire uger før det forventede fødselstidspunkt har du ret til graviditetsorlov.

Din arbejdsgiver skal i de fire uger som minimum udbetale den højeste barselsdagpengesats.

Hvis du på fødselstidspunktet har været ansat i mindst ni måneder inden for en periode på 18 måneder, skal din arbejdsgiver supplere barselsdagpengene fra det offentlige op til det maksimale beløb i overenskomsten. Den maksimale timeløn er kr. 136,25, gældende fra 25. februar 2019.

Er du ikke berettiget til den højeste dagpengesats, bliver din barselsdagpengesats sat tilsvarende ned.

Hvis du er berettiget til fuld løn efter overenskomsten, men ikke er berettiget til højeste dagpengesats, bliver din løn efter overenskomsten tilsvarende nedsat.

FÅ NEDSAT DIT KONTINGENT

Når du er på barsels- eller forældreorlov, kan du søge om kontingentnedsættelse i Malerforbundet.

Kontakt din fagforening, hvis du ønsker at søge om nedsat kontingent under din barsel.

Barselsorlov

Som mor har man *pligt til* at holde de 2 første ugers barselsorlov. De efterfølgende 12 uger har man som mor *ret* til barselsorlov. Vær opmærksom på, at din overenskomst giver dig nogle fordele alt efter anciennitet.

Hvis du på fødselstidspunktet har været ansat i virksomheden i mindst ni måneder inden for de sidste 18 måneder får du fuld løn samt forhøjet pensionsbidrag under din barselsorlov.

Det forhøjede pensionsbidrag gælder allerede, når du har været ansat i tre måneder i virksomheden inden for de seneste 18 måneder.

GIV HURTIGT BESKED OM, HVORNÅR DU VENDER TILBAGE TIL ARBEJDET

- Husk at varsle din mester om, hvornår du genoptager arbejdet efter din barselsorlov.
- Senest otte uger efter fødslen skal du oplyse din mester om, hvornår du forventer at arbejde igen.

Særlige regler for far eller medmor

Du har som far eller medmor ret til maksimalt to ugers fædreorlov. Du skal afholde de to uger straks efter fødslen, med mindre andet er aftalt med din mester. Hvis der indgås aftale, skal de to uger holdes inden for de første 14 uger efter fødslen. De to uger skal afholdes sammenhængende, men det kan aftales med din mester, at de to uger afholdes usammenhængende.

Senest fire uger inden du forventer at tage din fædreorlov, skal du orientere din mester om tidspunktet.

Du kan få fuld løn, hvis du på forventet fødselstidspunkt har været ansat i virksomheden i ni måneder inden for de seneste 18 måneder.

FRAVÆR PÅ GRUND AF GRAVIDITETSBETINGET SYGDOM OG HELT SÆRLIGE TILFÆLDE

Får du en graviditetsbetinget sygdom, kan du få forlænget fraværsretten i op til 46 uger efter fødslen.

Skulle der ske det forfærdelige, at dit barn er dødfødt eller dit barn dør inden den 32. uge efter fødslen, har begge forældre ret til fravær i 14 uger efter barnets død.

FORÆLDREORLOV

Som forældre har I sammenlagt ret til 32 ugers forældreorlov med barselsdagpenge. I kan frit fordele orloven mellem jer. I har også mulighed for at tage 32 ugers forældreorlov hver, men I har sammenlagt stadig kun ret til 32 uger med barselsdagpenge.

Far/medmor kan påbegynde forældreorloven, mens mor fortsat er i gang med de 14 ugers barselsorlov.

Både mor og far/medmor har ret til at forlænge forældreorloven fra 32 uger til 40 uger. Er du i et ansættelsesforhold, kan du forlænge forældreorloven helt op til 46 uger. I den situation bliver barselsdagpengene fordelt ud på det antal uger, som du ønsker at forlænge forældreorloven med.

HVAD ER SATSEN?

Kunne du tænke dig at forlænge din forældreorlov? Eller vil du gerne vide, hvordan din økonomi ser ud under din barsel? Så kan du beregne din dagpengesats på <https://www.borger.dk/barselsdagpenge>.

Giv mester besked, og få løn

Du skal inden otte uger efter fødslen underrette din mester om, hvor lang tid du ønsker at tage forældreorlov. Vær opmærksom på, at din overenskomst giver dig yderligere fordele alt efter din anciennitet i firmaet.

I umiddelbar forlængelse af moderens 14 ugers barselsorlov yder mester løn efter overenskomstens § 15, pkt. 4 under forældreorloven, hvor efter følgende retningslinjer:

- Hvis du på fødselstidspunktet kan dokumentere mindst ni måneders anciennitet inden for de seneste 18 måneder i firmaet, kan du få fuld løn.
- I kan tilsammen få fuld løn i 13 uger under forældreorlov, såfremt I begge er omfattet af en overenskomst med denne aftale.
- Af de 13 uger har I ret til at holde fem uger hver.
- Hvis én af jer vælger ikke at bruge de fem uger, bortfalder betalingen.
- De resterende tre ugers forældreorlov bliver givet enten til mor eller far/medmor.
- I skal holde de 13 uger, inden der er gået 52 uger efter fødslen.
- Hver af forældrenes orlov kan maksimalt deles i to perioder, medmindre I specifikt aftaler andet med den pågældende arbejdsgiver.

For at modtage fuld løn er det en forudsætning, at du er berettiget til højeste dagpengesats. Hvis din dagpengesats er mindre end den højeste sats, bliver din løn fra mester sat tilsvarende ned.

FORÆLDREORLOV OG ØKONOMI

Medmindre andet er aftalt, skal du varsle din mester minimum tre uger før, du afholder din forældreorlov, hvis du ønsker at modtage fuld løn under forældreorloven.

Hvis du afholder forældreorlov uden løn, skal du anmode om barseldagpenge fra Udbetaling Danmark senest otte uger efter fødselstidspunktet. Eller senest otte uger efter, du har haft den første fraværsdag i forbindelse med en orlovsperiode.

Det er muligt at udskyde forældreorloven

Hvis du og din partner er i et ansættelsesforhold, kan hver forælder udskyde forældreorloven med mindst otte uger og maksimalt med 13 uger.

Du skal underrette din mester senest otte uger efter fødslen, hvis du ønsker at udskyde en del af forældreorloven.

Kun én forælder kan udskyde en del af forældreorloven. Derudover skal den udskudte orlov holdes i en sammenhængende periode.

Under forældreorloven kan du aftale med din mester, at du genoptager arbejdet delvist. Så bliver din ret til fravær tilsvarende forlænget.

Hvis du genoptager arbejdet på fuld tid under forældreorloven, kan du til gengæld aftale med din mester, at den tid, du arbejder, kan du udskyde til senere forældreorlov.

Udskudt orlov skal være brugt, før barnet fylder ni år.

Vær opmærksom på, at din arbejdsgiver ikke har pligt til at indgå en aftale med dig om udskydelse af forældreorlov.

DU KAN MISTE RETTEN TIL DIN UDSKUDTE ORLOV

Hvis du får en ny arbejdsgiver, inden du skal holde din udskudte forældreorlov, forudsætter det, at din nye arbejdsgiver vil indgå en aftale.

Hvis ikke, har du mistet retten til den udskudte forældreorlov.

Når du ønsker at afholde din udskudte orlov, skal du varsle det 16 uger i forvejen. Du kan dog ændre en planlagt orlov, hvis nyt varsel gives, senest 16 uger før den udskudte orlov ville være begyndt, eller hvis der opstår særlige omstændigheder.

OBS! OBS! OBS!

Du kan ikke afholde udskudt forældreorlov, hvis du er ledig.

ADOPTION OG BARSELSORLOV

Ved ophold i udlandet grundet adoption, har både du og din partner ret til maksimalt fire ugers fravær, før I modtager barnet. Det er muligt at forlænge med yderligere fire uger, hvis forholdene kræver det.

HUSK AT GIVE MESTER BESKED OM, HVORNÅR DU HOLDER ORLOV.

Ved en kommende adoption i Danmark, har både du og din partner ret til orlov i op til én uge, før I modtager barnet.

Reglerne gælder kun, hvis adoptionen er godkendt efter den danske adoptionslovgivning.

Der er særlige regler om barselsorlov, når du adopterer. Vi anbefaler derfor, at du kontakter Udbetaling Danmark på tlf. 70128064 eller via <https://www.borger.dk/barselsdagpenge>.

Din overenskomst giver dig yderligere nogle fordele alt efter anciennitet.

I forbindelse med adoption har du ifølge overenskomstens § 15, pkt. 1-2 ret til fuld løn, hvis du ved modtagelse af barnet har været ansat ni måneder i firmaet inden for 18 måneder. Du kan maksimalt få fuld løn i op til 14 uger.

UDBETALING AF BARSELSDAGPENGE - Hvordan gør du, og hvad er reglerne?

Du skal søge om barselsdagpenge hos Udbetaling Danmark via <https://www.borger.dk/barselsdagpenge>.

Du har ret til barselsdagpenge, hvis du opfylder én af følgende betingelser:

- Du på dagen før fraværet eller på første fraværsdag er i arbejde og har arbejdet i mindst 160 timer inden for de sidste 4 afsluttede kalendermåneder. I mindst tre af månederne har arbejdet mindst 40 timer.
- Du i tilfælde af ledighed vil være berettiget til arbejdsledighedsdagpenge eller en anden ydelse, som træder i stedet.
- Du inden for den seneste måned har afsluttet en uddannelse af mindst 18 måneders varighed.
- Du er elev i lønnet praktik.
- Du er ansat i fleksjob.

Du kan se satser og beregne, hvad du er berettiget til i barselsdagpenge på <https://www.borger.dk/barselsdagpenge>.

GRAVID OG FYRET – HVAD SÅ?

Efter Ligebehandlingslovens § 9 er kvinder beskyttet mod afskedigelse som følge af barsel. Din mester må derfor ikke afskedige dig, fordi du har fravær i forbindelse med graviditet, barsel eller adoption.

Som gravid kan du dog blive afskediget af andre årsager. For eksempel ved nedjusteringer og omstruktureringer. Din mester skal kunne bevise, at afskedigelsen ikke er sket på grund af din graviditet.

Sanktionerne for ulovlig afskedigelse på grund af barsel fremgår af Ligebehandlingslovens § 16. I tilfælde af, at du bliver ulovlig opsagt, vil du være berettiget til godtgørelse.

Hvis du bliver opsagt i forbindelse med en graviditet, så kontakt straks din fagforening.

LÆRLING OG GRAVID

Er du lærling, og har du en uddannelsesaftale, har du i henhold til overenskomsten ligesom svendene ret til løn under orlov. Det gælder både, hvis du er gravid eller skal være far/medmor. Endvidere er du som lærling også omfattet af loven om forældreorlov. Se de øvrige afsnit om orlov ved barsel.

Du vil som udgangspunkt modtage fuld lærlingeløn under de forskellige orlovsformer, fordi lærlingelønnen er lavere end de maksimale dagpenge. I den del af forældreorlovsperioden, hvor du ikke er omfattet af overenskomsten, vil du få barseldagpenge, som i de fleste tilfælde vil svare til størrelsen af lærlingelønnen.

Går du på orlov, mens du har en uddannelsesaftale med et firma, sætter du din uddannelse i stå. Du og dit praktiksted kan forlænge uddannelsen med orlovens varighed.

Når du bliver gravid, skal du være opmærksom på, at der skal udarbejdes en handlingsplan for at sikre, at du og dit ufødte barn ikke tager skade. Læs mere i afsnittet om arbejdsmiljø på side 5.

SKOLEPRAKTIKELEV OG GRAVID

Som skolepraktikelev (SKP-elev) har du ikke ret til orlov og dagpenge ved barsel, da du er elev og derfor ikke kan betragtes som lønmodtager.

Undervisningsministeriet oplyser, at du som skolepraktikelev har ret til lovligt fravær i forbindelse med graviditet, graviditets-, barsel- og forældreorlov i samme omfang som elever.

Skolen skal godkende dit fravær ved barsel. Du vil få skolepraktikydelse i den godkendte periode svarende til barselsreglerne. Læs mere om orlov i henhold til overenskomsten i de øvrige afsnit.

Det er normalt ikke noget problem at få forlængelse.

Husk at oplyse om din graviditet, når du er på skoleophold eller skal aflægge svendeprøve, så forløbet kan tilrettelægges uden risiko for, at dit ufødte barn tager skade. Læs mere i afsnittet om arbejdsmiljø.

NYTTIGE LINKS – Her kan du få mere viden

www.maler.dk – Her finder du Malerforbundets overenskomster samt tillæg til lægeerklæring, hvis din arbejdsgiver ikke overholder arbejdsmiljøreglerne i forbindelse med din graviditet.

<https://www.borger.dk/barselsdagpenge>

www.am-huset.dk – Uvildig og professionel arbejdsmiljørådgivning.

www.mhj1983.dk – Støtte til gravide og børnefamilier i sårbare situationer.

www.foreningenfar.dk – Støtte til børn og forældre af begge køn.

MALERFORBUNDET

Nyropsgade 14, 1602 København V – Tlf.: 39 16 79 00